

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Aydın Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

SAYI : B.16.0.KVM.4.09.00.04-20.03.51 862

KONU: Denizli İli, Çal İlçesi, Bayıralan Köyü
Kaya Sunağı ve Kaya Mezarları tescili hk.

D.G.Y.Y.

AYDIN
02.06.2009

Özü yukarıda belirtilen konu hakkında Aydın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınan 15.05.2009 tarih ve 2131 sayılı karar ekte gönderilmektedir.

3386 ve 5226 sayılı yasalar ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 10.12.1987 tarih ve 1960 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Korunması Gerekli Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit - Tescili Hakkındaki Yönetmenlik" gereğince:

Tescil edilen korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının Valiliğinizce/ Kaymakamlığınızca en geç 3 gün içinde ilan tahtalarına asmak, Belediye hoparlörüyle duyurmak ve Köy Muhtarlığı'na bildirmek suretiyle ilan edilerek ilan tutanağının Müdürlüğümüze gönderilmesi ve tapu kütüğünün beyanlar hanesine, "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olduğuna dair kayıt konulması gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Mehmet YILMAZ
Bölge Kurulu Müdürü

- EK: 1) Karar (1 Adet)
2) Tescil Fişi (1 Adet)
3) Kadastral pafta (1 Adet)

DAĞITIM

GEREĞİ :

- Denizli Valiliği
(İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) (Ek 1)
(İl Özel İdaresi) (Ek 1, 2, 3)
- Çal Kaymakamlığı
(Tapu Sicil Müdürlüğü) (Ek 1, 2, 3)
(Kadastro Müdürlüğü) (Ek 1, 2, 3)
- Çal Kaymakamlığı (Ek 1, 2, 3)
- Denizli Müze Müdürlüğü (Ek 1, 2, 3)
- Bayıralan Köyü Muhtarlığı (Ek 1, 2, 3)

BİLGİ :

- Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
(Kurullar Dairesi Başkanlığı) (Ek 1, 2, 3)
(Tespit ve Emlak Dairesi Başkanlığı) (Ek 1, 2, 3)
(Kazılar ve Araştırmalar Dairesi Başkanlığı) (Ek 1, 2, 3)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
(Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü) (Ek 1, 2, 3)
- Çevre ve Orman Bakanlığı
(Orman Genel Müdürlüğü) (Ek 1, 2, 3)
(Çevre Koruma Genel Müdürlüğü) (Ek 1, 2, 3)
(İller Bankası Genel Müdürlüğü) (Ek 1, 2, 3)

S.E.BAYKAL

T.C.

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
AYDIN KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU**

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO : 14.05.2009 – 97

20.03.51

KARAR TARİHİ VE NO : 14.05.2009 – 2131

**Toplantı Yeri
AYDIN**

Denizli İli, Çal İlçesi, Bayıralan Köyü sınırları içerisinde kalan Tantan Mevkiinde bulunan Kaya Sunağı ve Kaya Mezarları'nın tescil edilmesine ilişkin; Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 24.04.2009 tarih ve 1602 sayılı yazısı ve eki Denizli Müze Müdürlüğü Uzmanlarının 15.04.2009 tarihli raporu okundu. Ekler ve konuya ilişkin tüm bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Denizli İli, Çal İlçesi, Bayıralan Köyü, Tantan Mevkiinde bulunan Kaya Sunağı ve Kaya Mezarları'nın; 3386 ve 5226 sayılı Kanunlar ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında Korunması Gerekli Kültür Varlığı özelliği gösterdiğinden ekli kadastral paftada sınırları belirlendiği şekliyle I.(Birinci) Derece Arkeolojik Sit olarak tescilinin uygun olduğuna karar verildi.

ASLI GİBİDİR

Mehmet YILMAZ
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN

BAŞKAN YARDIMCISI

ÜYE
Prof. Dr. Vedat İDİL
İMZA

ÜYE
Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK
İMZA

ÜYE
Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ
İMZA

ÜYE
Mustafa SAYAR
İMZA

ÜYE
A. Selim UŞAN
İMZA

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR
BULUNMADI

ÜYE
Denizli İl Özel İdaresi
BULUNMADI

ÜYE
Hasan Hüseyin BAYSAL
Denizli Müze Müdürü
İMZA

Adı : Bayıralan Kaya Sunakları ve Kaya Mezarları
İli : Denizli
İlçesi : Çal
Köyü : Bayıralan
Paftası : M22B03A
Ada : 155
Parsel : 7

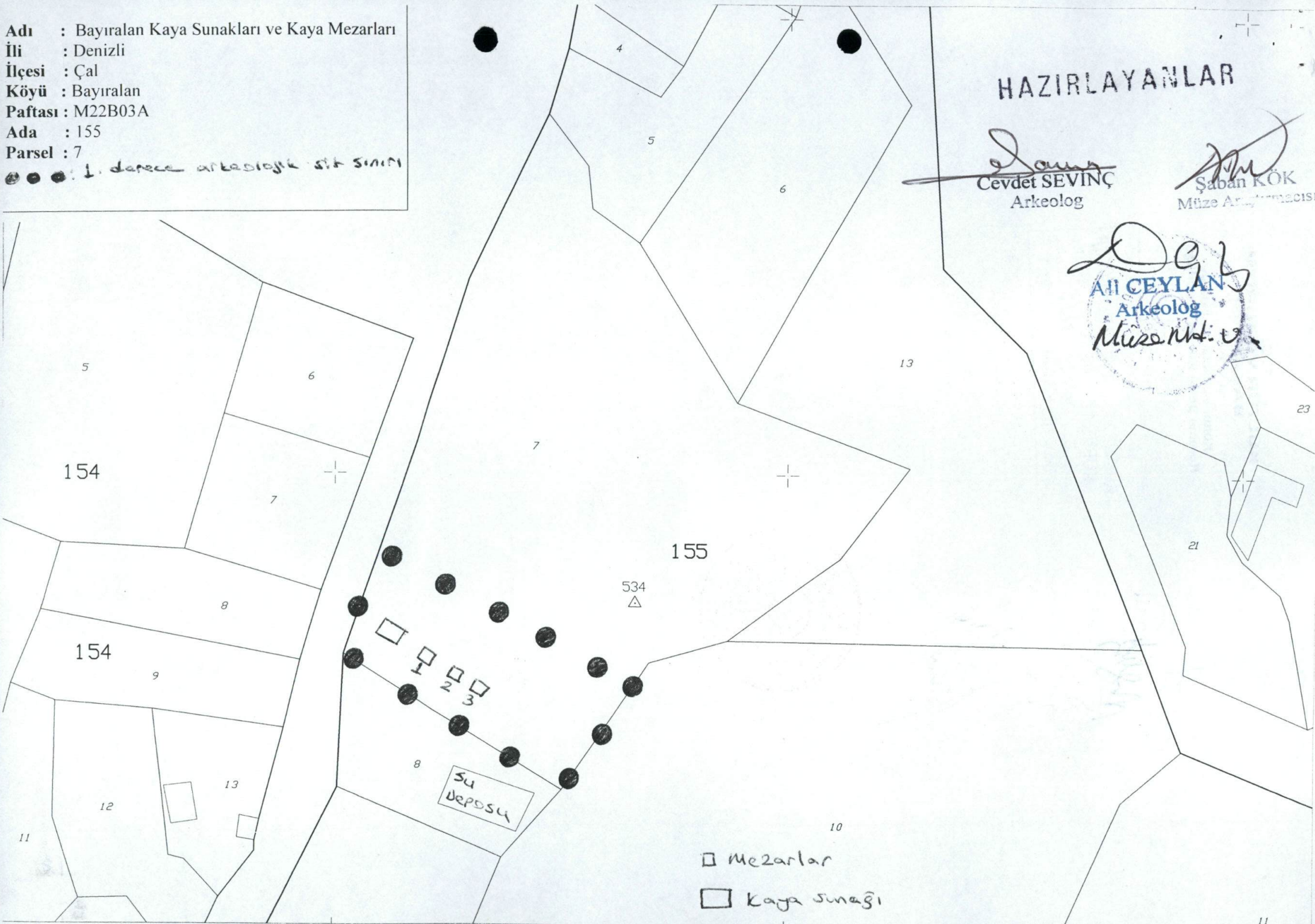
●●● : 1. derece arkeolojik sit sınırı

HAZIRLAYANLAR

Cevdet SEVINÇ
Cevdet SEVINÇ
Arkeolog

Şaban KÖK
Şaban KÖK
Müze Arkeoloğu

Ali CEYLAN
Ali CEYLAN
Arkeolog
Müze Md. v.

□ Mezarlar

□ Kaya Sunağı

İLİ: DENİZLİ MAHALLE KÖY BAYIRALAN KÖYÜ KADASTRO
İLÇESİ: ÇAL VEYA MEVKİL PAFT. M22B03A ADA: 155 PARSEL: 7

ADI **BAYIRALAN KAYA SUNAKLARI VE KAYA MEZARLARI**

GENEL TANIM : Kaya Sunağı; Denizli'nin Çal ilçesi, Çökelez Dağının Doğu eteklerinde kurulan Bayıralan Köyünün Kuzeybatı bitişiğindeki Tantan mevkiindedir. Kutsal alanın yakınında Çökelez dağından köye gelen akarsu kaynağının deposu bulunmaktadır. Kutsal alanın en Batısında; Kuzey- Güney yönünde uzanan ana kayanın, Batı tarafı perdelanarak düzeltilmiş olup, orta bölümünde kayanın üst bitiş seviyesine kadar devam eden derin niş açılmıştır. Taht formunda açılan derin nişin üst kısmında, üç tarafını dolaşan oyulmuş girinti ile koltuk formu verilmiştir. Kaya nişi 60cm.genişliğinde 53cm.derinliğinde de olup üç tarafını dolaşan dar seki, yanlarda17cm, arka kısmı ise 10cmdir.Kaya sunağın yan altındaki Kuzey tarafında bir kör niş oyulmuştur. Ancak bunlar sadece kuzey yan kenarı ile alt kenarı düz yüzeyden 1-2cm.çıkıntı yapılarak belirginleştirilmiştir. Bu girintinin, anıt yapılırken tam bitirmediğini yoksa Güney yan tarafında, ana kayanın devamı niteliğindeki alçak kayanın Batıya bakan ön yüzüne küçük niş açılmıştır. Bu niş ana sunak nişinin daha küçük tekrarı görünümündedir. Her üç sunakta Doğuya açılmakta olup büyük olan niş; bu alanda yapılan dinsel seremoniler sırasında Tanrıçanın Rahibi, Kybele adına, sunak olarak bilinen kaya tahtında töreni yönettiği düşünülmektedir. Bundan başka, dinsel seremonilerde yine bu sunaklarda Kybele için sunuların yapıldığı, taşınabilen heykel ya da idolünün yerleştirildiği düşünülmektedir. Ayrıca, Kaya sunağının yer aldığı kutsal alanın Doğu tarafında, Frig Çağına tarihlendirilen yan-yana sıralanmış üç kaya mezarının bulunmasından dolayı burada ölü kültürüyle ilgili törenlerin yapılması güçlü bir olasılıktır. Kaya sunağın doğusundaki ikinci kaya mezarının doğu bitişiğinde kapalı cephesi kuzey tarafında olan kaya sunağı yapılmıştır. Bu sunak 1.50 m Uzunluğunda 50 cm genişliğindedir. Yine aynı mezarın yaklaşık 30 m. güneyinde, su deposunun güney doğusunda zeminden fazla yüksek olmayan ana kayaya oyulmuş kaya sunağı yapılmıştır. Sunağın kapalı kısmı kuzey tarafında olup seromoninin düzenleneceği açık kısım ise güney tarafındadır. Dikdörtgen formundaki kaya sunağı 1.50 m. uzunluğunda, 50 cm. genişliğinde, dikine iç derinliği 30 cm. civarındadır

Kaya Mezarları:
Kutsal Alanın Doğu tarafında; Doğudan-Batıya birbirinden bağımsız üç ayrı kayaya oyularak yapılan üç kaya mezarı bulunmaktadır. Kaya sunağın Doğusundaki ilk mezar, Güney- Kuzey doğrultudadır. Mezarın içi; dikdörtgen mekanlı olup üst örtüsü kırma çatı formundadır. Girişi güney tarafında olan mezarın Doğu ve Batı tarafında karşılıklı birer ölü yatağı olarak tanımlanan seki bulunmaktadır. Bu kaya mezarın Doğusunda bulunan ve iki mezarın ortasında kalan ikinci kaya mezarı ise yine Güney- Kuzey doğrultudadır. Dikdörtgen mekanlı mezarın girişi Güney tarafındadır. İçinde Doğu ve Batı tarafında olmak üzere karşılıklı birer ölü yatağının bulunduğu sekinin üst kısmı görülebilmektedir. Mezarın bulunduğu ana kayanın üzerinde ise kayaya oyularak yapılan yan- yana iki tane sunu çanağı yer almaktadır. Oval formdaki sunu çanakları ölü için yapılan törenler sırasında sıvı sunuların konulduğu düşünülmektedir. Mezarların en Doğusunda yer alan üçüncü kaya mezarı ise bu kutsal alan içindeki simgesel Kaya Taht'ının-Kaya sunağın simetriğidir. Girişi, Doğuya bakan mezarın içi, dikdörtgen planlı olup üzeri kırma çatılıdır. Mezarın içinde ölü yatağı olarak kullanılan karşılıklı iki sekinin üst bölümü görülmektedir. Mezarın kapısının Güney tarafını tamamlayan kaya cephesinin bir bölümü çok eski yıllarda kırılarak tahrip edildiği görülmektedir. Diğer iki mezarın, giriş çerçevesinin sade olmasına karşın bu mezarın girişi, üç yönünde dolaşan silme ile dekore edilmiştir. . Bayıralan Kaya mezarları Frig Çağının mezar mimarisinin özelliklerini taşımakta olup aynı zamanda kaya sunağı kutsal alan içinde bulunduğundan Kybele Kültüyle bütünleşen mezar tapınakları olarak kullanılmış olmalıdır.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER : Kaçak kazı

ŞİMDİKİ DURUM : Korunmuş

SIT POTANSİYELİ : Arkeolojik

ŞİMDİKİ KORUMA :
KORUMA DERECESESİ :
HAZIRLAYANLAR : 20/04/2009
Cevdet SEVINÇ Arkeolog Şaban KÖK Müze Araştırmacısı

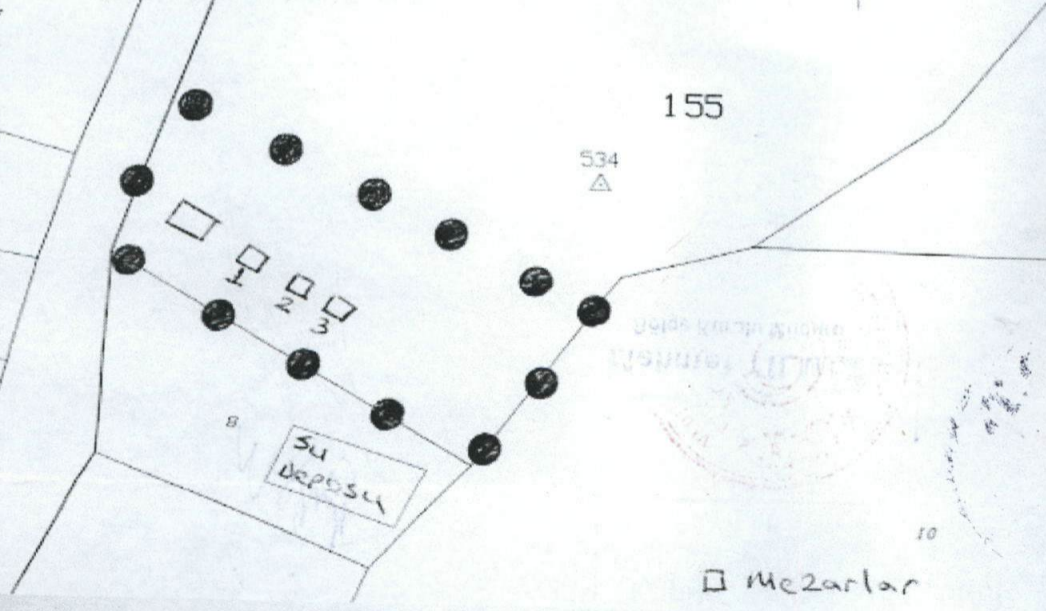
ÖNERİLEN KORUMA : I. Derece
KONTROL EDEN : 20/04/2009
Ali CEYLAN Müze Müdür V.

YAYIN DİZİNİ :
G.M.E.E.A.Y.K. KARARLARI NO

GÖZLEMLER : Mezarlar Antik dönemde soyulmuş olduğu anlaşılmaktadır. Mezarların temizliği yapılarak köy turizmine kazandırılmalıdır.
REVİZYON

G.M.E.E.A.Y.K. ONAYI :

HARİTALAR, FOTOĞRAFLAR :

Adı : Bayıralan Kaya Sunakları ve Kaya Mezarları
İli : Denizli
İlçesi : Çal
Köyü : Bayıralan
Paftası : M22B03A
Ada : 155
Parsel : 7
●●● : 1. derece arkeolojik sit sınırı

